

FN-QUIZ om KRIG og FRED

i anledning af FNs 80-års jubilæum

Markér de mest rigtige af svarene. Du vinder kun at blive kloge!

1. Hvilket organ citerer FN om at bilægge strid ved fredelige midler?

- EUs Rom-traktat fra 1957 om et fredens projekt indledes med citatet. A
 - NATOs traktat fra 1949 forpligter som FNs til at afstå fra magtanvendelse. B
-

2. Har Danmark deltaget i angrebskrig uden mandat fra FN?

- Een gang. FNs generalsekretær erklærede Irak-invasionen for ulovlig. A
 - Flere gange. Også Danmarks angreb på Afghanistan skete udenom FN. B
-

3. Hvad er den længste periode med fred og ro i Gaza-striben?

- Hele ti år varede en FN-påbudt våbenhvile med stormagtsgarantier. A
 - Rekorden er desværre et halvt år, under en egyptisk-mæglet våbenhvile. B
-

4. Søgte Polen FN-mægling da russiske droner just fløj over grænsen?

- Polen bad NATO om at stå klar militært, da et angreb er et angreb på alle. A
 - Polen gik til FN for hjælp, samt fik et møde i NATO til rådføring. B
-

5. Hvor mange har FN-systemet ansat verden rundt, alt inklusive?

- FN har under 150.000 ansatte, og det er med UNICEF, WHO, UNHCR mm. A
 - Små tre millioner arbejder for FN, med fredsbevaring, flygtningelejre osv. B
-

6. Hvad er NATO-medlemmer forpligtet til ved angreb på et af dem?

- Tage nødvendige skridt efter eget valg for at genoprette sikkerheden. A
 - Alle skal yde øjeblikkelig bistand med de nødvendige væbnede styrker. B
-

... se de korrekte svar på bagsiden.

OBS! Løs Quizzen på forsiden FØR du kikker på svarene!

1. B: Hvilket organ citerer FN om at bilægge strid ved fredelige midler?

NATO fastlægger lige som FN *sit formål* med ord om at *leve i fred med alle nationer*, gennem at *bilægge enhver international stridighed*, i hvilken de måtte blive indblandet, ved *fredelige midler* og at *afstå fra trusler eller magtanvendelse*. Trods de fine erklæringer, kan også FN alligevel kalde til militær indsats...

2. B: Har Danmark deltaget i angrebskrig uden mandat fra FN?

Danske fly og specialtropper angreb i Afghanistan allerede fra januar 2002, før FN-mandatatet kom på plads. Tilsvarende, og langt bedre kendt, er Irak fra juni 2003. Også udenom FN bombede danske fly i Jugoslavien (Serbien) fra maj 1999, samt på ret uklart grundlag i Kosovo, fra marts 1999 – og ligeså i Libyen, fra marts 2011.

3. A: Hvad er den længste periode med fred og ro i Gaza-striben?

De ti års våbenhvile var FN's første fredsbevarende indsats. I 1956 besatte Israel Sinai og Gaza. FN greb ind, og 11.000 danske soldater deltog, sammen med norske, let bevæbnet og med bløde blå kasketter. I 1967 stoppede Egypten aftalen, hvorpå Israel angreb dem ved tidligt at bryde igennem FN-styrken under Seksdageskrigen.

4. B: Søgte Polen mægling i FN da russiske droner fløj over grænsen?

Polen fik angrebet op i FN's Sikkerhedsråd til mægling, samt i NATO til rådføring (artikel 4). Polen erklærede, at *landet ikke var i krig* – men dog *tættest på væbnet konflikt siden Anden Verdenskrig*. Under Danmarks noget tilsvarende USA-trussel mod Grønland, har Danmark kun diskret rådført sig med udvalgte NATO-kolleger.

5. A: Hvor mange har FN-systemet ansat verden rundt, alt inklusive?

USAs militær har ca. 2,9 millioner ansatte, mens FN må nøjes med sine omkring 133.000 folk globalt. Omkring 40.000 er på FN's mange kontorer, og oven i er FN's store programmer og fonde som UNDP, UNESCO, UNHCR, UNICEF, WHO og rigtig mange flere, samt de praktisk arbejdende med leje og nødhjælp.

6. A: Hvad er NATO-medlemmer forpligtet til ved angreb på et af dem?

Det er kun hos FN i artikel 43, at *alle medlemmer har forpligtet sig til at stille med de væbnede styrker og den bistand, som er nødvendig til at opretholde mellemfolkelig fred*. NATOs artikel 5 kræver blot, at *medlemslande tager sådanne skridt, derunder anvendelse af væbnet magt, som hver af dem anser som nødvendige*.